YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

14 päivänä syyskuuta 2006 *

Asiassa C-496/04,

jossa on kyse EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka College van Beroep voor het bedrijfsleven (Alankomaat) on esittänyt 26.11.2004 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 1.12.2004, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

J. Slob

vastaan

Productschap Zuivel,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja P. Jann sekä tuomarit N. Colneric (esittelevä tuomari), J. N. Cunha Rodrigues, M. Ilešič ja E. Levits,

julkisasiamies: E. Sharpston,
kirjaaja: L. Hewlett,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 12.1.2006 pidetyssä istunnossa esitetyn,

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Slob, edustajinaan advocaat G. van der Wal ja advocaat H. S. J. Albers,

– Alankomaiden hallitus, asiamiehinään H. G. Sevenster ja C. A. H. M. ten Dam,

– Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään T. van Rijn,

kuultuaan julkisasiamiehen 22.6.2006 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee maito- ja maitotuotealan lisämaksun soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 9 päivänä maaliskuuta 1993 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 536/93 (EYVL L 57, s. 12) 7 artiklan 1 kohdan ensimmäisen virkkeen ja saman artiklan 3 kohdan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa kantajana on Slob, joka on maidontuottaja, ja vastaajana Productschap Zuivel (jäljempänä Productschap) ja joka koskee kantajalle määrättyä lisämaksua.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Yhteisön lainsäädäntö

3 Maito- ja maitotuotealan lisämaksusta 28 päivänä joulukuuta 1992 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 3950/92 (EYVL L 405, s. 1) pidennettiin seitsemällä uudella kahdentoista kuukauden pituisella peräkkäisellä ajanjaksolla 1.4.1993 lukien maidon lisämaksujärjestelyä, joka oli otettu käyttöön maito- ja maitotuotealan yhteisestä markkinajärjestelystä annetun asetuksen (ETY) N:o 804/68 muuttamisesta 31 päivänä maaliskuuta 1984 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 856/84 (EYVL L 90, s. 10).

4 Asetuksen N:o 3950/92 kuudennen perustelukappaleen mukaan jäsenvaltiolle taatun kokonaismäärän ylitys aiheuttaa sen, että "ylitykseen vaikuttaneiden tuottajien on maksettava lisämaksu".

5 Asetuksen N:o 3950/92 2 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Lisämaksu peritään kaikesta kyseisen 12 kuukauden pituisen jakson aikana myydystä maidosta tai maitomäärää vastaavasta tuotteesta, jonka tuotanto ylittää jommankumman 3 artiklassa tarkoitetuista määristä. Lisämaksu jaetaan niiden tuottajien kesken, jotka ovat vaikuttaneet ylitykseen.

– –"

6 Asetuksen 9 artiklan c ja h alakohdan mukaan tarkoitetaan

"c) 'tuottajalla' maataloustuottajaa, luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä tai luonnollisten henkilöiden taikka oikeushenkilöiden ryhmittymää, joiden tila sijaitsee yhteisön maantieteellisellä alueella:

– joka myy maitoa tai muita maitotuotteita suoraan kuluttajalle

ja/tai

– joka toimittaa niitä ostajalle;

– –

h) 'maidolla tai maitomäärää vastaavalla tuotteella, jotka myydään suoraan kulutukseen' maitoa tai maitotuotteita, jotka on muutettu maitomäärää vastaaviksi tuotteiksi ja jotka on myyty tai luovutettu ilmaiseksi ilman maidon ja maitotuotteiden käsittelevän tai jalostavan yrityksen osallistumista."

7 Asetuksen N:o 536/93 toisen perustelukappaleen mukaan asetuksen säännökset koskevat muun muassa "lisämaksun perimisen säännöllisyyden tarkistamisen mahdollistavia valvontasääntöjä".

8 Asetuksen kahdeksannessa perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

"jäsenvaltioilla on oltava jälkeenpäin käytettävissä asianmukaiset valvontamenetelmät sen tarkistamiseksi, onko lisämaksu peritty ja missä määrin se on peritty voimassa olevien säännösten mukaisesti; tarkistuksiin täytyy kuulua vähintään tietty määrä toimia, jotka on asianmukaista täsmentää – –".

9 Asetuksen N:o 536/93 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Asetuksessa (ETY) N:o 3950/92 perustetun lisämaksun laskennassa:

1) 'maidon tai maitomäärää vastaavan tuotteen kaupan pidettävällä määrällä' tarkoitetaan mainitun asetuksen 2 artiklan 1 kohdassa jäsenvaltiossa kaikkea maitoa tai maitomäärää vastaavia tuotteita, jotka lähtevät kyseisen jäsenvaltion alueella sijaitsevalta tilalta.

– –

2) käytettävät vastaavuudet ovat seuraavat:

– –

– 1 kilogramma voita = 22,5 kilogrammaa maitoa.

– –"

10 Asetuksen N:o 536/93 4 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Suoramyynnin osalta kunkin asetuksen (ETY) N:o 3950/92 1 artiklassa tarkoitetun kauden lopussa tuottajan on tehtävä ilmoituksessa yhteenveto tuotteittain maidon ja/tai muiden maitotuotteiden määristä, jotka on myyty suoraan kulutukseen ja/tai tukkukauppiaille, juuston kypsyttäjille tai vähittäismyyntiä harjoittaville kauppiaille.

– –"

11 Asetuksen N:o 536/93 7 artiklan 1 ja 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

"1. Jäsenvaltiot toteuttavat kaikki tarpeelliset toimenpiteet periäkseen lisämaksun myydyn maidon tai myytyjen maitomäärää vastaavien tuotteiden määristä, jotka ylittävät jommankumman asetuksen (ETY) N:o 3950/92 3 artiklassa tarkoitetuista määristä. Tästä syystä:

– –

f) tuottajien, joilla on käytettävissään suoramyynnin viitemäärä, on pidettävä jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen käytettävissä vähintään kolmen vuoden ajan 12 kuukauden pituiselta ajalta toisaalta varastokirjanpito, josta ilmenee suoraan kulutukseen ja/tai tukkukauppiaille tai vähittäiskauppaa harjoittaville kauppiaille myyty määrä maitoa ja/tai maitotuotteita, sekä toisaalta luettelo eläimistä, joita käytetään tilan maidontuotantoon neuvoston direktiivin 92/102/ETY 4 artiklan 1 kohdan mukaisesti, ja tositteet, joiden avulla tätä varastokirjanpitoa voidaan valvoa.

– –

3. Jäsenvaltion on varmennettava kaupan pidetyn maitomäärän ja maitoekvivalenttina ilmaistun määrän kirjanpidon oikeellisuus, ja niiden on tätä tarkoitusta varten valvottava maidon kuljetuksia tiloilla keräilyn aikana ja tarkastettava paikalla:

– –

b) sellaisten tuottajien osalta, joilla on suoramyynnin viitemäärä, 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen luotettavuuden ja 1 kohdan f alakohdassa tarkoitetun varastokirjanpidon.

_ _"

12 Asetuksen N:o 3950/92 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 9.7.2001 annetulla komission asetuksella (EY) N:o 1392/2001 (EYVL L 187, s. 19) korvattiin asetus N:o 536/93 31.3.2002 alkaen. Sen 6 artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta on täysin samanlainen asetuksen N:o 536/93 4 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan kanssa.

13 Asetuksen N:o 1392/2001 6 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa säädetään seuraavaa:

"Jäsenvaltio voi säätää, että suoramyyntiä varten viitemäärän saaneen tuottajan on ilmoitettava tarvittaessa, että hän ei ole myynyt maitoa kyseessä olevana kautena."

Kansallinen lainsäädäntö

14 Vuoden 1993 Regeling superheffing -nimisellä asetuksella (lisämaksuasetus; Nederlandse Staatscourant 1993, nro 60, s. 18; jäljempänä Regeling superheffing) otettiin käyttöön Alankomaissa maidon lisämaksujärjestely.

15 Regeling superheffingin 4 §:ssä säädetään seuraavaa:

"1. Tuottaja on velvollinen maksamaan lisämaksun kaikista maidon tai maitoa vastaavien tuotteiden määristä, jotka on myyty suoraan kulutukseen ja joiden määrä ylittää sen käytettävissä olevan suoramyynnin viitemäärän.

– –"

16 Regeling superheffingin 29 §:ssä säädetään seuraavaa:

"Edellä 4 §:ssä tarkoitettu tuottaja on asetuksen (ETY) N:o 536/93 4 artiklan ja Productschapin vahvistamien sääntöjen mukaisesti velvollinen ilmoittamaan Productschapille kaikki maidon tai maitoa vastaavien tuotteiden määrät, jotka se on myynyt kuluneena maksukautena suoraan kulutukseen – –, tuotekohtaisesti yksilöityinä.

– –"

17 Regeling superheffingin 31 §:ssä säädetään seuraavaa:

"1. – – tuottajalla, joka – – on tai voi olla 4 §:n mukaisesti velvollinen maksamaan lisämaksun, on velvollisuus pitää varastokirjanpitoa asetuksen (ETY) N:o 536/93 7 artiklan ja Productschapin vahvistamien sääntöjen mukaisesti.

2. Productschap voi oma-aloitteisesti vahvistaa toimitetut määrät, mikäli – – 1 momentissa, 27 §:n 2 momentissa ja 29 §:n 1 momentissa tarkoitettuja velvollisuuksia ei ole noudatettu tai mikäli niitä on Productschapin mielestä noudatettu puutteellisesti."

18 Zuivelverordening 1994, Uitvoering regeling superheffing -nimisen asetuksen (vuoden 1994 lisämaksusta annetun asetuksen soveltamisesta annettu asetus PBO-blad 1994, s. 26; jäljempänä Zuivelverordening) 11 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

"Tuottaja on velvollinen pitämään kirjaa kaikesta yrityksensä tai tilansa toiminnasta siten, että maidon tuotantoa, varastossa olevaa maitoa ja vastaanotettua ja myytyä käsiteltyä tai jalostettua maitoa koskevat määrät sekä näihin liittyvät taloudelliset tiedot ovat saatavilla kaikkina aikoina, sekä säilyttämään näitä tietoja vähintään kolmen vuoden ajan."

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

19 Slob on maidontuottaja. Hänen tilallaan joulukuussa 1997 tehdyssä tarkastuksessa maksukauden 1996/1997 osalta todettiin noin 250 000 maitokilogramman ero yhtäältä tuotantopotentiaalin – joka vahvistettiin Slobin tilalla maksukautena 1996/1997 olleiden lypsävien lehmien lukumäärän nojalla – ja toisaalta myydyn tuotannon välillä, sellaisena kuin tämä ilmeni Slobin Productschapille tekemästä ilmoituksesta.

20 Slob selosti jalostaneensa voiksi kyseiset 250 000 kilogrammaa maitoa juuston tuottamiseen käyttämänsä kirnupiimän valmistusprosessissa, ja vakuutti tuhonneensa näin tuotetun voin heti valmistuksen jälkeen. Hän ei ollut pitänyt tästä tuotannosta ja tuhoamisesta varastokirjanpitoa, koska tällaista kirjanpitoa oli pidettävä ainoastaan prosessin päätteeksi saatavasta juustosta.

21 Productschap vahvisti viran puolesta 1.10.1999 tekemässään päätöksessä Regeling superheffingin 31 §:n 2 momentin nojalla ne maidon ja muiden maitotuotteiden määrät, jotka Slob oli toimittanut suoraan kulutukseen maksukautena 1996/1997, sekä ilmoitti tälle, että tämän oli maksettava 180 976,77 NLG lisämaksua asetuksen N:o 536/93 4 artiklan 2 kohdan nojalla.

22 Slobin oikaisuvaatimuksen johdosta Productschap vähensi 4.4.2000 tekemässään päätöksessä lisämaksun määrää. Se kuitenkin totesi Slobin vaatimukset perusteettomiksi siltä osin kuin kyse oli edellä mainitusta erosta. Productschap vahvisti tässä päätöksessä, ettei minkäänlaista kirjanpitoa ollut pidetty noin 250 000 maitokilogrammasta. Tämän seurauksena se katsoi, ettei Slob ollut maksukautena 1996/1997 pitänyt asianmukaista ja kattavaa kirjanpitoa maidon ja maitotuotteiden tuotannosta, varastosta ja toimituksista.

23 Slob nosti kyseisestä 4.4.2000 tehdystä päätöksestä kanteen kansallisessa tuomioistuimessa.

24 Yhteisöjen tuomioistuin, jolle esitettiin asiasta ennakkoratkaisupyyntö, totesi asiassa C-236/02, Slob, 12.2.2004 antamassaan tuomiossa (Kok. 2004, s. I-1861), että asetuksen N:o 536/93 7 artiklan 1 kohdan ensimmäistä virkettä ja f alakohtaa on

tulkittava niin, että varastokirjanpidosta, jota tuottajan on pidettävä, on ilmettävä ainoastaan kuukausittain tuotekohtaisesti myydyt määrät maitoa ja/tai maitotuotteita.

25 Yhteisöjen tuomioistuin ei lausunut jäsenvaltioiden mahdollisesta toimivallasta antaa lainsäädäntöä, jossa velvoitetaan sen alueelle sijoittautuneet maidontuottajat kirjanpitoon, joka ylittää tulkittavasta säännöksestä seuraavan velvollisuuden, koska tämä seikka ei ollut esitetyn ennakkoratkaisukysymyksen kohteena (ks. em. asia Slob, tuomion 30 kohta).

26 College van Beroep voor het bedrijfsleven saattoi asian uudelleen yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi. Se toteaa, että yhteisöjen tuomioistuin ei vastannut edellä mainitussa asiassa Slob antamassaan tuomiossa kysymykseen, onko jäsenvaltiolla asetuksen N:o 536/93 7 artiklan 1 kohdan ensimmäisen virkkeen ja 3 kohdan perusteella toimivalta asettaa tuottajalle kyseisen asetuksen 7 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä virkkeessä ja f alakohdassa säädetyn varastokirjanpidon säilyttämistä koskevan velvollisuuden lisäksi Zuivelverordeningin 11 §:n 1 momentissa säädetyn kaltainen velvoite, koska kansallinen tuomioistuin ei ollut esittänyt tätä oikeudenkäynnin kuluessa esiin tullutta kysymystä.

27 Näin ollen College van Beroep voor het bedrijfsleven päätti lykätä ratkaisun antamista ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

"1) Onko asetuksen (ETY) N:o 536/93 7 artiklan 1 [kohdan ensimmäistä virkettä] ja 3 kohtaa tulkittava siten, että tässä säännöksessä annetaan jäsenvaltiolle toimivalta antaa lainsäädäntöä, jossa velvoitetaan sen alueelle sijoittautuneet maitotuotteiden tuottajat kirjanpitoon, joka ylittää saman artiklan 1 kohdan f alakohdasta seuraavan velvollisuuden?

2) Mikäli tähän kysymykseen on vastattava myöntävästi ja kun otetaan huomioon säännös, jonka mukaan tuottajalla on velvollisuus ilmoittaa kirjanpidossaan, mitkä määrät voita on valmistettu sekä mihin tarkoitukseen se on käytetty, myös siinä tapauksessa, että voi tuhotaan tai käytetään eläinten ravinnoksi, onko katsottava, että tämä kuuluu jäsenvaltiolle tällä tavoin vahvistetun toimivallan rajoihin?"

Slobin suullisen käsittelyn päätyttyä esittämät vaatimukset

28 Slob on vaatinut 14.7.2006 esittämässään kirjelmässä, joka on kirjattu saapuneeksi yhteisöjen tuomioistuimeen 20.7.2006, yhteisöjen tuomioistuinta sallimaan häntä esittämään kirjallisia huomautuksia julkisasiamiehen esitettyä 22.6.2006 pidetyssä istunnossa ratkaisuehdotuksensa ja toissijaisesti määräämään suullisen käsittelyn aloitettavaksi uudelleen työjärjestyksen 61 artiklan nojalla tai samoin toissijaisesti vastaamaan hänelle muulla tavoin siten, että hän voi vastata julkisasiamiehen ratkaisuehdotukseen, jotta voidaan taata kantajan perustavaa laatua oleva oikeus kontradiktoriseen menettelyyn.

29 Slob väittää, että ratkaisuehdotukseen sisältyy tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja koskevia virheellisiä argumentteja, joita hän ei kuitenkaan selosta oikeudenkäynnin tässä vaiheessa oikeudenkäynnin asianmukaisen kulun mahdollistamiseksi. Hän väittää, että vaikka työjärjestyksessä ei määrätä asianosaisten mahdollisuudesta esittää kirjallisia huomautuksia ratkaisuehdotuksen antamisen jälkeen, siinä ei kuitenkaan nimenomaisesti suljeta pois tällaista mahdollisuutta.

30 Asiassa C-17/98, Emesa Sugar, 4.2.2000 annetun tuomion (Kok. 2000, s. I-665) 3–16 kohdassa selostetuista syistä se, että yhteisöjen tuomioistuimen perussäännössä tai työjärjestyksessä ei määrätä asianosaisten mahdollisuudesta esittää huomautuksia

vastaukseksi julkisasiamiehen esittämään ratkaisuehdotukseen, ei ole omiaan loukkaamaan yksityisen oikeussubjektin oikeutta kontradiktoriseen menettelyyn, mistä määrätään Roomassa 4.11.1950 allekirjoitetun ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn yleissopimuksen 6 artiklan 1 kohdassa, sellaisena kuin Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on sitä tulkinnut.

31 Näin ollen on hylättävä vaatimus, joka koskee sitä, että Slobin sallittaisiin esittävän kirjallisia huomautuksia vastaukseksi julkisasiamiehen ratkaisuehdotukseen.

32 Kun otetaan huomioon, että kontradiktorisen menettelyn tarkoituksena on välttää se, että väitteillä, joista asianosaiset eivät ole voineet esittää näkemyksiään, voitaisiin vaikuttaa yhteisöjen tuomioistuimen arviointiin, yhteisöjen tuomioistuin voi omasta aloitteestaan tai julkisasiamiehen ehdotuksesta tai myös asianosaisten pyynnöstä määrätä työjärjestyksensä 61 artiklan mukaisesti suullisen käsittelyn aloitettavaksi uudelleen, jos se katsoo, että sillä ei ole riittävästi tietoa asiasta tai että asia olisi ratkaistava sellaisen väitteen perusteella, josta asianosaiset eivät ole saaneet tilaisuutta lausua (ks. asia C-127/02, Waddenvereniging ja Vogelbeschermingsvereniging, määräys 28.4.2004, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa, 8 kohta; asia C-470/00 P, parlamentti v. Ripa di Meana ym., tuomio 29.4.2004, Kok. 2004, s. I-4167, 33 kohta ja asia C-432/04, komissio v. Cresson, tuomio 11.7.2006, Kok. 2006, s. I-6387, 50 kohta).

33 Nämä edellytykset eivät täyty esillä olevassa asiassa.

34 Lisäksi on muistutettava, että EY 234 artiklassa määrätään yhteisöjen tuomioistuimen ja kansallisten tuomioistuinten välisestä suorasta yhteistyöstä menettelyssä, joka ei ole varsinainen oikeudenkäyntimenettely ja jossa asianosaisilla ei ole aloitevaltaa ja heidät kutsutaan vain kuultavaksi (ks. vastaavasti asia C-364/92, SAT Fluggesellschaft, tuomio 19.1.1994, Kok. 1994, s. I-43, Kok. Ep. XV, s. I-1, 9 kohta).

35 Julkisasiamiestä kuultua suullisen käsittelyn aloittamista uudelleen koskeva vaatimus on näin ollen hylättävä.

36 Kaikesta edellä esitetystä seuraa, että myös jälkimmäinen toissijaisesti esitetty vaatimus on hylättävä.

Ennakkoratkaisukysymysten arviointi

Ensimmäinen kysymys

37 Asetuksen N:o 536/93 tavoitteena on vahvistaa maito- ja maitotuotealan lisämaksun soveltamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt, joiden tarkoituksena on taata tämän lisämaksun tehokkuus ja torjua petoksia.

38 Tämän asetuksen kahdeksannen perustelukappaleen mukaan jäsenvaltioilla on oltava jälkeenpäin käytettävissä asianmukaiset valvontamenetelmät sen tarkistamiseksi, onko lisämaksu peritty ja missä määrin se on peritty voimassa olevien säännösten mukaisesti. Tällaisista tarkastuksista säädetään mainitun asetuksen 7 artiklassa, jotta voidaan varmistua ostajien ja tuottajien laatimien kerättyjen määrien ja suoramyynnin määrien tilitysten oikeellisuudesta (yhdistetyt asiat C-231/00, C-303/00 ja C-451/00, Cooperativa Lattepiù ym., tuomio 25.3.2004, Kok. 2004, s. I-2869, 70 kohta).

39 Mikään ei estä jäsenvaltiota toteuttamasta muita kuin asetuksen N:o 536/93 7 artiklan 1 kohdan toisessa virkkeessä ja saman artiklan 3 kohdassa mainittuja toimenpiteitä, jos se katsoo niiden olevan tarpeen. Kyseisen asetuksen 7 artiklan 1 kohdan

ensimmäisen virkkeen sanamuodosta käy ilmi, että jäsenvaltioiden on toteuttava kaikki tarpeelliset toimenpiteet lisämaksun periäkseen. Vaikka 7 artiklan 1 ja 3 kohdassa täsmennetään tämän jälkeen tiettyjä toimia, jotka on toteutettava, siinä ei mitenkään estetä sitä, että näitä toimia täydennetään muilla kyseisen jäsenvaltion tarpeellisiksi katsomilla toimilla. Kuten käy ilmi myös saman asetuksen kahdeksannesta perustelukappaleesta, mainitut toimet ovat vain vähimmäissääntöjä.

40 Toisin kuin Slob väittää, tällainen mahdollisuus ei edellytä, että toimet, jotka jäsenvaltiot voivat toteuttaa, olisi täsmennetty itse asetuksessa.

41 Toteuttaessaan yhteisön lainsäädännön soveltamista koskevia toimenpiteitä kansallisten viranomaisten on harkintavaltaansa käyttäessään kuitenkin noudatettava yhteisön oikeuden yleisiä periaatteita, joihin kuuluvat suhteellisuusperiaate sekä oikeusvarmuuden ja luottamuksensuojan periaatteet (em. yhdistetyt asiat Cooperativa Lattepiù ym., tuomion 57 kohta).

42 Ensimmäiseen kysymykseen on näin ollen vastattava, että asetuksen N:o 536/93 7 artiklan 1 kohdan ensimmäistä virkettä on tulkittava siten, että tässä säännöksessä annetaan jäsenvaltiolle toimivalta antaa tarvittaessa lainsäädäntöä, jossa velvoitetaan sen alueelle sijoittautuneet maidontuottajat kirjanpitoon, joka ylittää saman asetuksen 7 artiklan 1 kohdan f alakohdasta seuraavat velvollisuudet. Jäsenvaltion on tätä toimivaltaa käyttäessään noudatettava yhteisön oikeuden yleisiä periaatteita.

Toinen kysymys

43 Toisessa kysymyksessään kansallinen tuomioistuin tiedustelee, onko yhteisön oikeus esteenä sellaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jonka mukaan maidontuottajilla on velvollisuus ilmoittaa kirjanpidossaan, mitkä määrät voita on valmistettu sekä mihin tarkoitukseen se on käytetty, myös siinä tapauksessa, että voi tuhotaan tai käytetään eläinten ravinnoksi.

44 Tämän osalta on muistutettava, että edellytyksenä toimenpiteiden toteuttamiselle asetuksen N:o 536/93 7 artiklan 1 kohdan ensimmäisen virkkeen perusteella on, että nämä toimenpiteet ovat tarpeellisia.

45 Alankomaiden hallitus on perustellut vakuuttavasti pääasian kohteena olevan toimenpiteen tarpeellisuutta maitoalan rakenteella ja erityisesti sillä, että suuri määrä lypsykarjatiloja harjoittaa tuotteidensa suoramyyntiä ja että niitä on vaikea valvoa pelkästään yhteisön säännösten perusteella.

46 Suhteellisuusperiaate ei ole esteenä sille, että Alankomaissa valvotaan määriä, jotka on tuotettu mutta joita ei ole saatettu markkinoille. Tällä toimella ei myöskään ylitetä sitä, mikä on, kun otetaan huomioon Alankomaissa vallitseva maitoalan rakenne, välttämätöntä tehokkaan valvonnan varmistamiseksi, jotta voidaan välttää se, että tuotettuja maitomääriä, jotka myydään maidon lisämaksujärjestelmän ulkopuolella, saatetaan vaihdantaan.

47 Oikeusvarmuuden ja luottamuksensuojan periaatteet eivät ole esteenä myöskään pääasiassa esillä olevien valvontatoimien kaltaisille toimenpiteille. Luettaessa asetuksen N:o 536/93 7 artiklan 1 kohdan ensimmäistä virkettä ja saman asetuksen kahdeksatta perustelukappaletta yhdessä käy selvästi ja täsmällisesti ilmi, että kyseisessä 7 artiklassa lueteltujen toimien luettelo ei ole tyhjentävä ja että jäsenvaltioiden on tarvittaessa toteutettava lisätoimenpiteitä (ks. oikeusvarmuuden periaatetta koskevista edellytyksistä asia C-94/05, Emsland-Stärke, tuomio 16.3.2006, Kok. 2006, s. I-2619, 43 kohta). Lisäksi yhteisöjen tuomioistuin on todennut, että luottamuksensuojan periaatteeseen ei voida vedota yhteisön oikeuden säädökseen sisältyvää täsmällistä säännöstä eikä yhteisön oikeuden soveltamisesta huolehtivan kansallisen viranomaisen toimintaa vastaan (ks. vastaavasti em. asia Emsland-Stärke, tuomion 31 kohta). Taloudellinen toimija ei näin ollen voi perustellusti odottaa, ettei siihen kohdisteta lisätarkastuksia.

48 Toisin kuin Slob väittää, Zuivelverordeningin 11 §:ssä säädetyn kaltainen säännös ei muuta lisämaksun perustaa. Se on vain ylimääräinen valvontakeino, ja sitä on sovellettava ottaen huomioon asetuksen N:o 536/93 7 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu tavoite taata lisämaksun periminen voimassa olevien yhteisön oikeuden säännösten mukaisesti.

49 Edellä esitettyjen seikkojen perusteella toiseen kysymykseen on vastattava, että yhteisön oikeus ei ole esteenä sellaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jonka mukaan maidontuottajalla on velvollisuus ilmoittaa kirjanpidossaan, mitkä määrät voita on valmistettu sekä mihin tarkoitukseen ne on käytetty, myös siinä tapauksessa, että voi tuhotaan tai käytetään eläinten ravinnoksi, jos kyseisessä jäsenvaltiossa osoittautuu vaikeaksi valvoa tehokkaasti pelkästään yhteisön säännösten perusteella tuottajien laatimien suoramyynnin määrien tilitysten oikeellisuutta.

Oikeudenkäyntikulut

50 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä yhteisöjen tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) **Maito- ja maitotuotealan lisämaksun soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 9 päivänä maaliskuuta 1993 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 536/93 7 artiklan 1 kohdan ensimmäistä virkettä on tulkittava siten, että tässä säännöksessä annetaan jäsenvaltiolle toimivalta antaa tarvittaessa lainsäädäntöä, jossa velvoitetaan sen alueelle sijoittautuneet maidontuottajat kirjanpitoon, joka ylittää saman asetuksen 7 artiklan 1 kohdan f alakohdasta seuraavat velvollisuudet. Jäsenvaltion on tätä toimivaltaa käyttäessään noudatettava yhteisön oikeuden yleisiä periaatteita.**

2) **Yhteisön oikeus ei ole esteenä sellaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jonka mukaan maidontuottajalla on velvollisuus ilmoittaa kirjanpidossaan, mitkä määrät voita on valmistettu sekä mihin tarkoitukseen ne on käytetty, myös siinä tapauksessa, että voi tuhotaan tai käytetään eläinten ravinnoksi, jos kyseisessä jäsenvaltiossa osoittautuu vaikeaksi valvoa tehokkaasti pelkästään yhteisön säännösten perusteella tuottajien laatimien suoramyynnin määrien tilitysten oikeellisuutta.**

Allekirjoitukset